

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

Letno poročilo o agencijah EU za proračunsko leto 2019

Vsebina

	Odstavek
Povzetek	I-IV
Kaj je Sodišče revidiralo	01-18
Decentralizirane agencije obravnavajo specifične potrebe politik	05
Izvajalske agencije Komisije izvajajo programe EU	06
Drugi organi imajo posebne naloge	07
Agencije se financirajo iz različnih virov in v okviru različnih razdelkov večletnega finančnega okvira	08-15
Ureditve na področju proračuna in podeljevanja razrešnic so podobne za vse agencije, razen za agencije EUIPO, CPVO in SRB	16-17
Mreža agencij EU omogoča sodelovanje med agencijami in komuniciranje z deležniki	18
Revizija Sodišča	19-41
Naloge Sodišča zajemajo letne revizije, posebne revizije in mnenja	19-21
Revizije Sodišča so namenjene obravnavi ključnih tveganj	22-30
Tveganje za zanesljivost zaključnih računov agencij je na splošno majhno	23
Tveganje za zakonitost in pravilnost prihodkov je na splošno majhno, vendar obstajajo nekatere izjeme	24
Tveganje za zakonitost in pravilnost plačil je na splošno srednje veliko, vendar obstajajo razlike	25-27
Splošna stopnja tveganja za dobro finančno poslovanje je srednje visoka	28-29
Druga tveganja	30
Domnevne goljufije se sporočijo uradu za boj proti goljufijam (OLAF)	31
Digitalizacija revizijskih postopkov na Sodišču	32-41
Študija primera – prvi pilotni projekt Sodišča o agencijah EU	34-41

Kaj je Sodišče ugotovilo	42-65
Mnenja brez pridrzkov o zanesljivosti zaključnih računov vseh agencij	43-49
V odstavkih o poudarjanju zadev se obravnavajo zadeve, ki so pomembne za razumevanje zaključnega računa (EBA, EMA in SRB)	44-47
V odstavku o drugih zadevah se obravnava posebej pomembna zadeva (Chafea, CdT in EACEA)	48-49
Mnenja brez pridrzkov o zakonitosti in pravilnosti prihodkov, povezanih z zaključnimi računi vseh agencij	50-54
Odstavek o poudarjanju zadev pripomore k boljšemu razumevanju prihodkov (ECHA in SRB)	51-52
V odstavku o drugih zadevah se obravnava posebej pomembna zadeva za organ ESMA in odbor SRB	53-54
Mnenja brez pridrzkov o zakonitosti in pravilnosti plačil, povezanih z zaključnimi računi agencij, razen za agenciji ACER in EASO	55-59
Odstavek o poudarjanju zadev o pomembni zadevi za agencijo Frontex	58
Odstavek o drugih zadevah, posebej pomembnih za inštitut EIGE	59
Sodišče v svojih opažanjih obravnava področja, na katerih so potrebne izboljšave, v 29 agencijah	60-65
Upravljanje javnega naročanja je še vedno področje, na katerem so napake najpogostejše	61
Nasprotja interesov in postopke zaposlovanja je treba bolje upravljati	62-63
Ugotovljene slabosti pri upravljanju proračuna	64
Agencije upoštevajo revizijska opažanja iz prejšnjih let	65
Drugi izdelki Sodišča, ki se nanašajo na agencije	66-68
Prihodnost agencij EU – potencial za več fleksibilnosti in sodelovanja	66-68
Posamezna letna poročila	69
Odgovor mreže agencij EU	
Revizijska ekipa	

Povzetek

I Evropsko računsko sodišče (Sodišče) je zunanji revizor financ Evropske unije. V tej funkciji deluje kot neodvisni varuh finančnih interesov državljanov Unije in pomaga izboljševati finančno poslovanje EU¹.

II V tem dokumentu so povzeti rezultati revizij 41 agencij EU in drugih organov EU v pristojnosti Sodišča za proračunsko leto 2019. Na koncu dokumenta je povezava do *izjav o zanesljivosti* (revizijskih mnenj) v zvezi z zanesljivostjo zaključnih računov agencij ter zakonitostjo in pravilnostjo z izkazi povezanih prihodkov in plačil ter vse zadeve in opažanja, zaradi katerih ta mnenja niso vprašljiva. Vse te izjave o zanesljivosti so objavljene tudi v povzetku obvestil v Uradnem listu Evropske unije, v katere je vključena tudi povezava do ustreznih dokumentov na spletišču Sodišča.

III Na splošno so bili z revizijo agencij za leto, ki se je končalo 31. decembra 2019, potrjeni pozitivni rezultati, o katerih je Sodišče poročalo že v prejšnjih letih. Z *izjavami o zanesljivosti*, izdanimi za vsako posamezno agencijo, je Sodišče dalo:

- revizijska mnenja brez pridržkov o zanesljivosti zaključnih računov za vse agencije,
- revizijska mnenja brez pridržkov o zakonitosti in pravilnosti prihodkov, povezanih z zaključnimi računi, za vse agencije,
- revizijska mnenja brez pridržkov o zakonitosti in pravilnosti plačil, povezanih z zaključnimi računi agencij, za vse agencije razen za ACER in EASO, za kateri je Sodišče dalo mnenje s pridržkom.

IV Kljub temu je Sodišče v odstavkih o *poudarjanju zadev in drugih zadevah* ter v *opažanjih, zaradi katerih revizijska mnenja niso vprašljiva*, za večino agencij obravnavalo področja, na katerih so možne izboljšave.

¹ Več informacij o delu Sodišča je mogoče najti v njegovih poročilih o dejavnostih, letnih poročilih o izvrševanju proračuna EU, posebnih poročilih, pregledih ter mnenjih o novi ali spremenjeni zakonodaji EU ali drugih sklepih s posledicami za finančno poslovanje (www.eca.europa.eu).

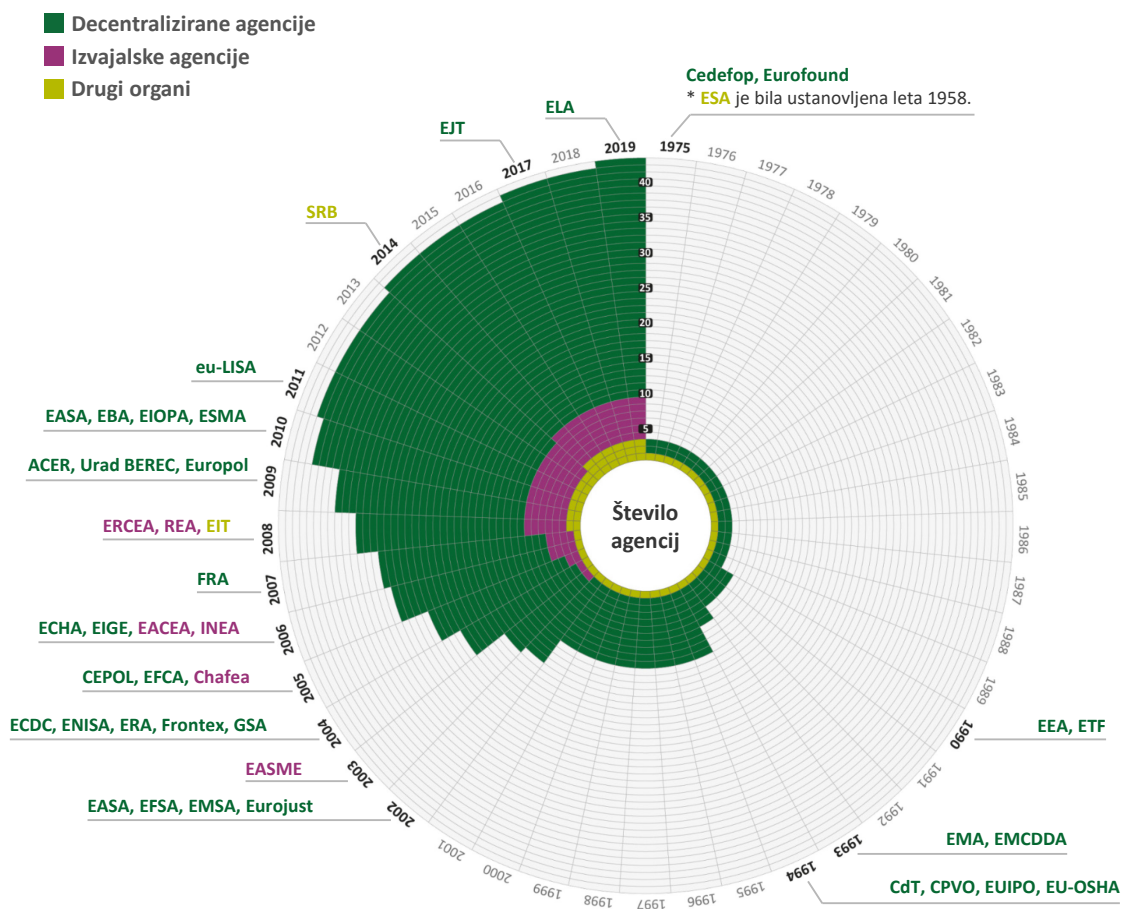
Kaj je Sodišče revidiralo

01 Agencije EU so ločeni pravni subjekti, ustanovljeni z akti sekundarne zakonodaje zaradi izvajanja specifičnih tehničnih, znanstvenih ali upravljavskih nalog, ki institucijam EU pomagajo pri snovanju in izvajanju politik. V državah članicah so zelo prepoznavne in bistveno vplivajo na oblikovanje politik in sprejemanje odločitev ter izvajanje programov na področjih, ki so zelo pomembna za vsakodnevno življenje evropskih državljanov, kot so zdravje, varnost, zaščita, svoboda in pravosodje. V tem povzetku se za poimenovanje agencij uporabljajo kratice njihovih celotnih imen, ki so navedene v seznamu kratic na koncu dokumenta.

02 Obstajajo tri vrste agencij EU: decentralizirane agencije, izvajalske agencije Komisije in drugi organi. Razlike med njimi so opisane v nadaljevanju.

03 Število agencij se je z leti povečalo. Ob koncu leta 2019 jih je bilo 43, kot je prikazano na [sliki 1](#). V to sta vključeni dve najnovejši agenciji, EJT in ELA, čeprav leta 2019 še nista bili finančno neodvisni.

Slika 1 – Povečanje števila agencij

Opomba: leta, navedena na sliki, se nanašajo na leto, v katerem je začel veljati ustanovni akt agencije.

* Nekatere agencije so prej delovale kot medvladne organizacije z drugačnim statusom.

Vir: Letno poročilo Evropskega računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2018

04 Vse izvajalske agencije Komisije so v Bruslju ali Luxembourg. Decentralizirane agencije in drugi organi so po vsej EU, kot je razvidno na [sliki 13](#). O njihovem sedežu odloča Svet ali pa Svet in Evropski parlament skupaj. Zaradi odločitve Združenega kraljestva, da izstopi iz EU, je bila v prvi polovici leta 2019 EMA preseljena v Amsterdam, EBA pa v Pariz. EJT bo imelo sedež v Luxembourg, ELA pa v Bratislavi na Slovaškem.

Decentralizirane agencije obravnavajo specifične potrebe politik

05 34 decentraliziranih agencij² ima pomembno vlogo pri pripravi in izvajanju politik EU, še zlasti tehničnih, znanstvenih, operativnih ali regulativnih nalog. Njihova vloga je obravnavanje specifičnih potreb politik ter krepitev evropskega sodelovanja z združitvijo tehničnega in specialističnega znanja iz EU in vlad držav članic. Ustanovljene so bile za nedoločen čas, in sicer z uredbami Sveta ali Evropskega parlamenta in Sveta.

Vir: Evropsko računsko sodišče

Izvajalske agencije Komisije izvajajo programe EU

06 Šest izvajalskih agencij³ Komisije opravlja izvršilne in operativne naloge v zvezi s programi EU. Ustanovljene so za omejeno obdobje.

Drugi organi imajo posebne naloge

07 Trije drugi organi so Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT), Agencija za oskrbo Euratom (ESA) in Enotni odbor za reševanje (SRB). EIT v Budimpešti je neodvisen decentraliziran organ EU, ki združuje znanstvene, poslovne in izobraževalne vire za okrepitev inovacijskih zmogljivosti EU z zagotavljanjem financiranja z nepovratnimi sredstvi. Ustanovljen je bil za nedoločen čas. ESA v Luxembourgju je bila ustanovljena za nedoločen čas, da bi se uporabnikom v EU zagotovila redna in pravična oskrba z jedrskimi gorivi v skladu s Pogodbo Euratom. SRB v Bruslju je ključni organ enotnega mehanizma za reševanje v evropski bančni uniji. Njegova naloga je zagotoviti urejeno reševanje propadajočih bank s čim manjšim učinkom na realni sektor in javne finance držav članic EU in drugih držav.

² ACER, Urad BEREC, Cedefop, CdT, CEPOL, CPVO, EASA, EASO, EBA, ECDC, ECHA, EEA, EFCA, EFSA, EIGE, EIOPA, ELA, EMA, EMCDDA, EMSA, ENISA, EJT, ERA, ESMA, ETF, EUIPO, eu-LISA, EU-OSHA, Eurofound, Eurojust, Europol, FRA, Frontex, GSA.

³ Chafea, EACEA, EASME, ERCEA, INEA, REA.

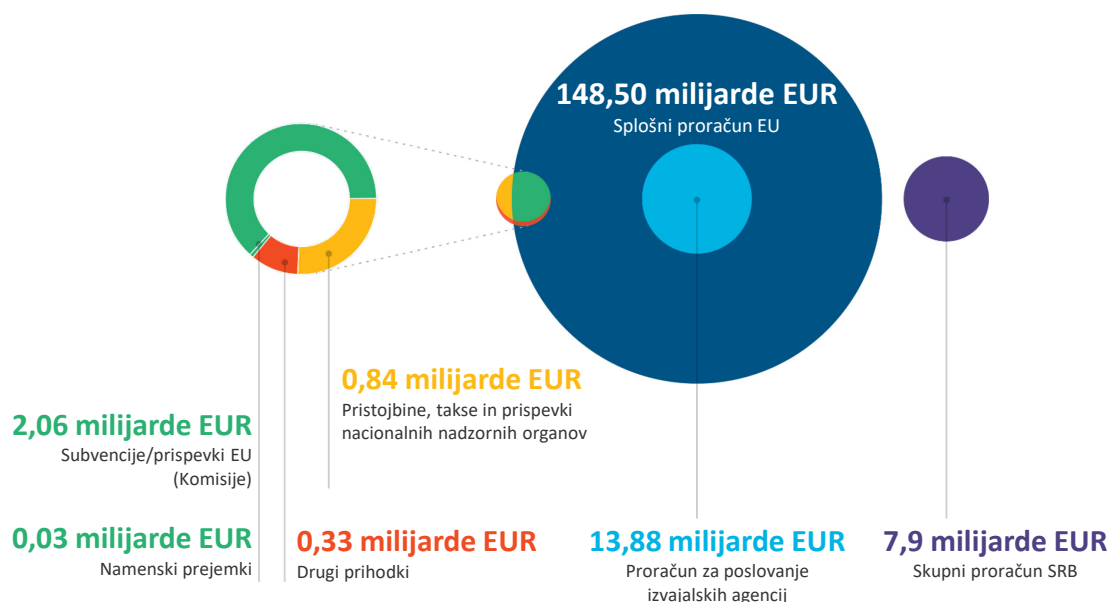
Agencije se financirajo iz različnih virov in v okviru različnih razdelkov večletnega finančnega okvira

08 Skupni proračun vseh agencij (razen odbora SRB) za leto 2019 je znašal 3,3 milijarde EUR. To pomeni 2,2 % splošnega proračuna EU za leto 2019 (leta 2018: 2,1 %), kot je razvidno iz [slike 2](#).

09 Proračun odbora SRB za leto 2019 je znašal 7,92 milijarde EUR (leta 2018: 6,9 milijarde EUR). Sestavljajo ga prispevki kreditnih institucij in nekaterih investicijskih podjetij, namenjeni ustanovitvi enotnega sklada za reševanje in financiranju upravnih odhodkov odbora SRB.

10 Proračuni decentraliziranih agencij in drugih organov zajemajo odhodke za uslužbenke ter upravne odhodke in odhodke iz poslovanja. Izvajalske agencije izvajajo programe, ki se financirajo iz proračuna Komisije, njihovi lastni proračuni (leta 2019 so skupaj znašali približno 267 milijonov EUR) pa pokrivajo samo odhodke za lastne uslužbenke in upravne odhodke. Sredstva (odobritve za prevzem obveznosti), ki jih je leta 2019 izvrševalo šest izvajalskih agencij v imenu Komisije, so znašala približno 13,88 milijarde EUR (leta 2018: 11,3 milijarde EUR).

Slika 2 – Viri financiranja agencij v letu 2019

Vir: predlog splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2020; začasni zaključni račun Evropske unije za leto 2019 in letna poročila o dejavnostih izvajalskih agencij za leto 2019; podatke je zbralo Evropsko računsko sodišče

11 Večina agencij, vključno z vsemi izvajalskimi agencijami, se skoraj v celoti financira iz splošnega proračuna EU. Druge se v celoti ali delno financirajo s pristojbinami in taksami iz industrijskih panog ter z neposrednimi prispevki držav, ki sodelujejo pri njihovih dejavnostih. Na [sliki 3](#) je razčlenitev proračunov agencij po viru prihodkov.

Slika 3 – Proračuni agencij za leto 2019 po viru prihodkov

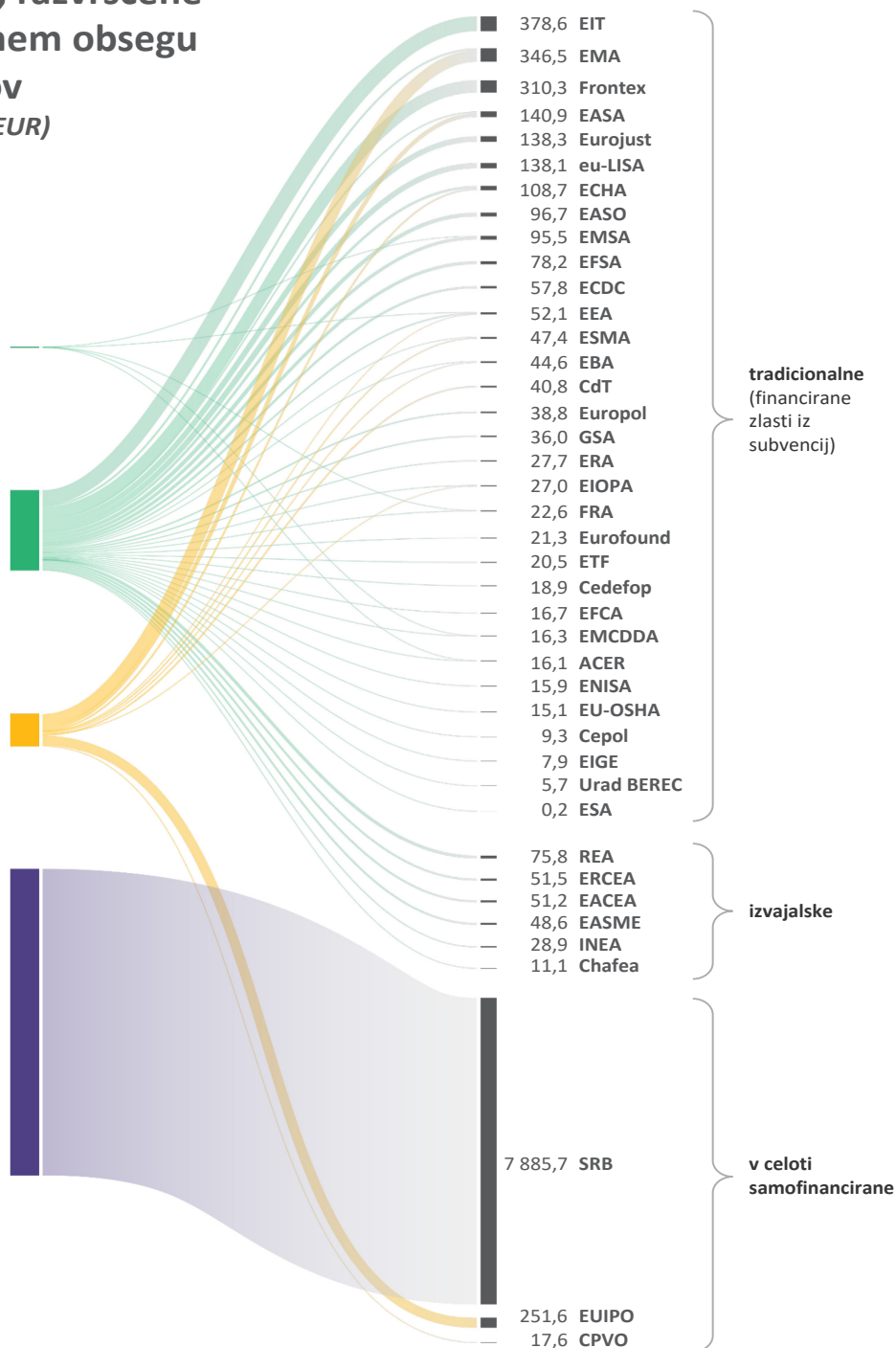
**Agencije, razvrščene po skupnem obsegu dohodkov
(v milijonih EUR)**

Prihodki, ki jih je Komisija dodelila za delegirane naloge
≈ 25

Prispevki iz splošnega proračuna EU
≈ 2 064

Pristojbine, takse in prispevki nacionalnih nadzornih organov
≈ 838

Prispevki kreditnih institucij za enotni sklad za reševanje in SRB
≈ 7 886

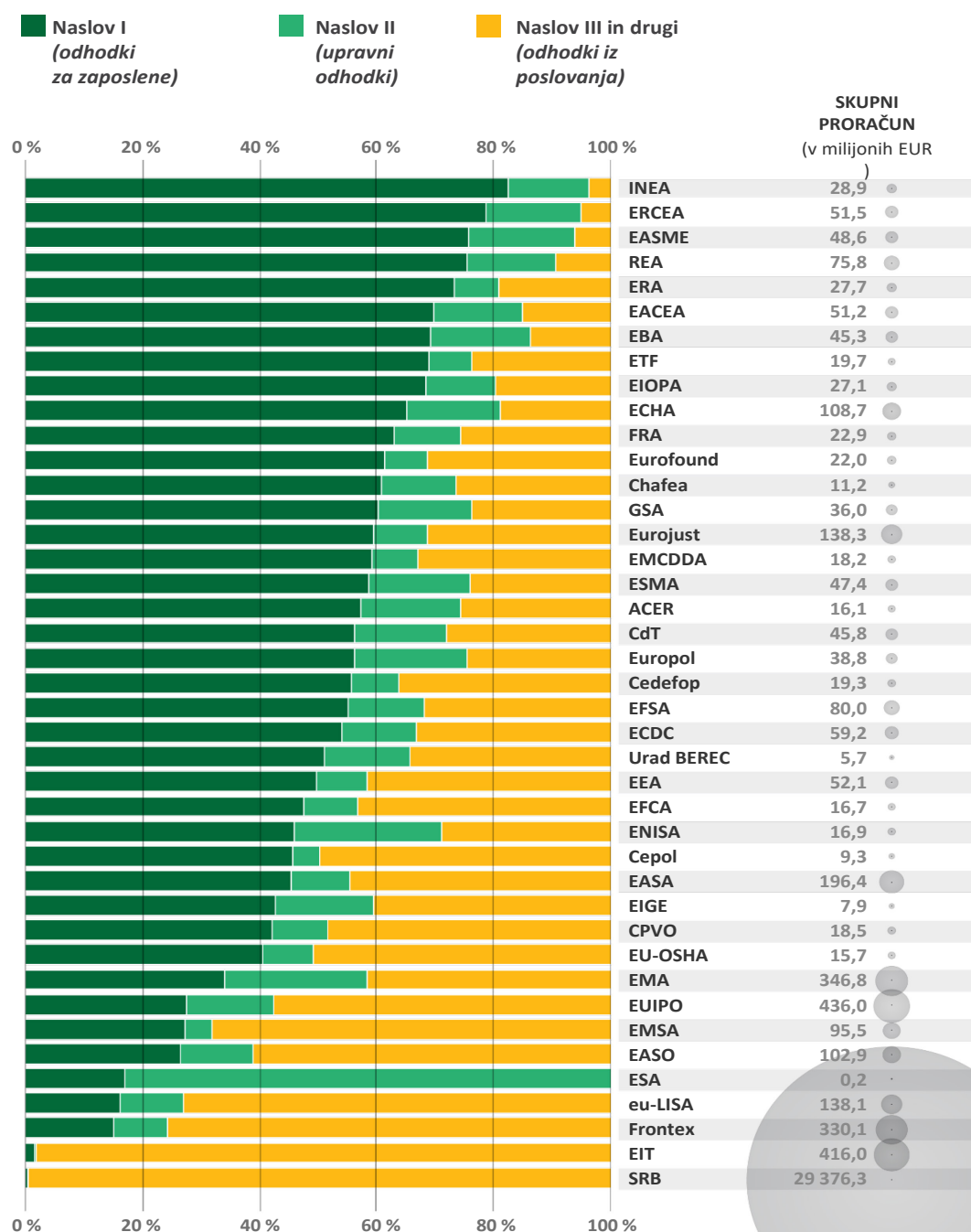

Opomba: ostali razni prihodki ali proračunske rezerve niso vključene.

Vir: začasni zaključni računi agencij za leto 2019 (podatke je zbralo Evropsko računsko sodišče)

12 Na [sliki 4](#) so prikazani proračuni agencij za leto 2019, kot so objavljeni v Uradnem listu EU. Razčlenjeni so po vrstah odhodkov (Naslov I – Stroški za zaposlene, Naslov II – Upravni odhodki in Naslov III – Odhodki iz poslovanja, skupaj z drugimi uporabljenimi naslovi), ne po dejavnostih.

Slika 4 – Odhodki agencij za leto 2019, kot so objavljeni v Uradnem listu EU

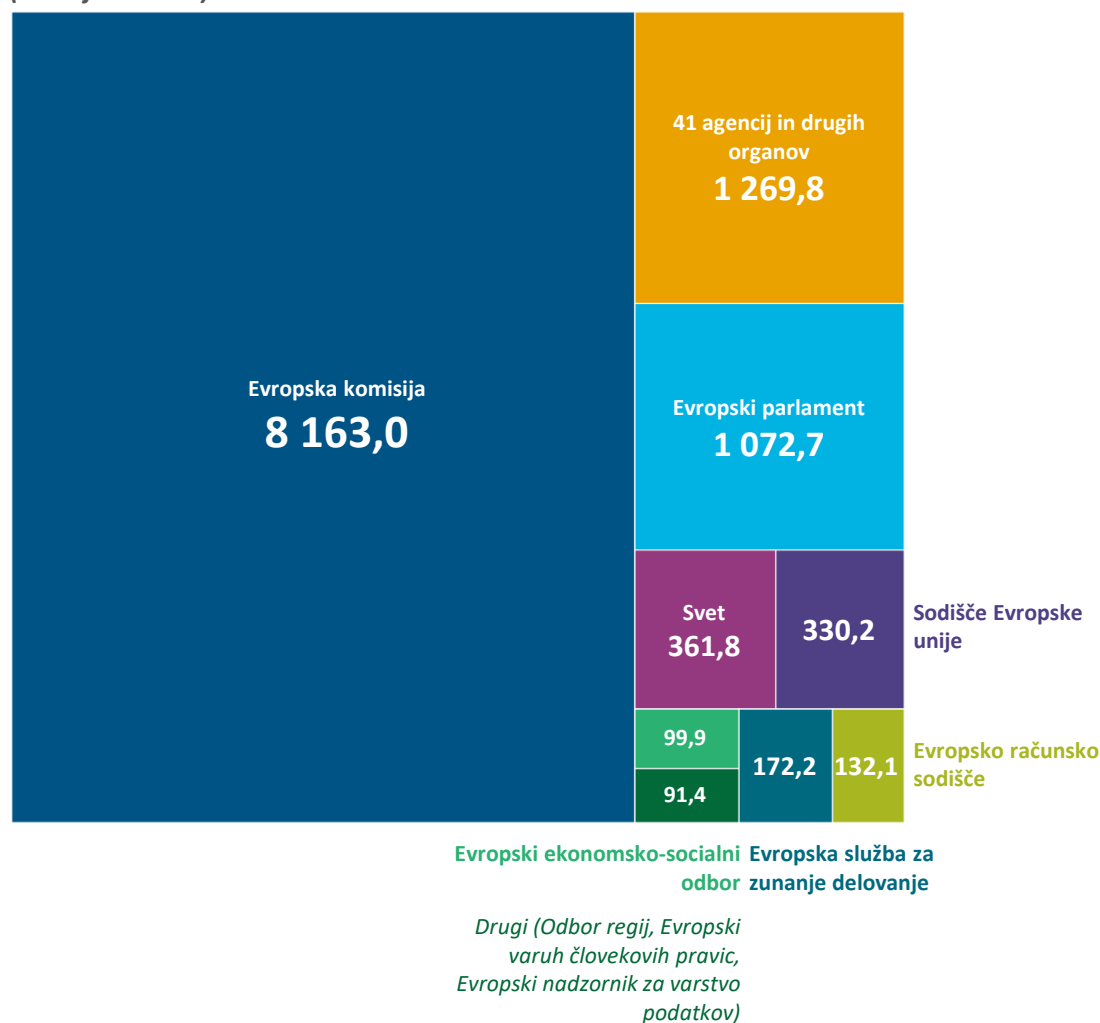

Vir: začasni zaključni računi agencij za leto 2019 (podatke je zbralo Evropsko računsko sodišče)

13 Večina agencij ne izvaja obsežnih operativnih programov porabe, temveč tehnične, znanstvene ali regulativne naloge. Zato je večina njihovih proračunov sestavljena pretežno iz odhodkov za zaposlene in upravnih odhodkov. V splošnem pomenijo ti odhodki približno 11 % skupnih odhodkov EU za zaposlene in upravnih odhodkov EU. Glej [sliko 5](#).

Slika 5 – Odhodki za zaposlene in upravni odhodki* institucij in organov EU v letu 2019

(v milijonih EUR)

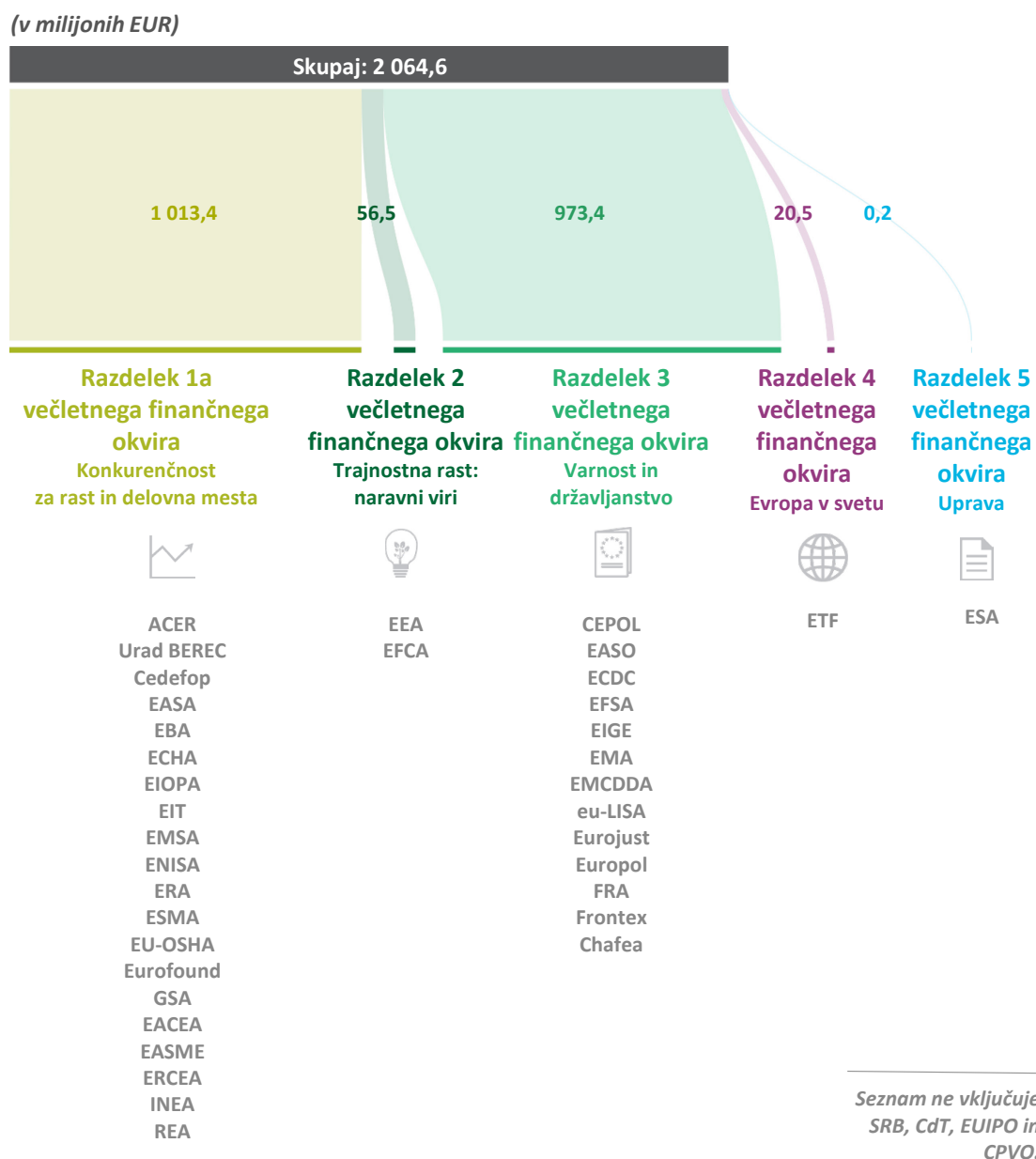

* Odhodki za zaposlene vključujejo odhodke za zaposlene, ki opravljajo operativne in upravne dejavnosti. Pokojninski prispevki niso vključeni v zneske agencij (razen za agencije, ki se v celoti ali deloma financirajo same).

Vir: splošni proračun Evropske unije za proračunsko leto 2019, začasni zaključni račun Evropske komisije za proračunsko leto 2019 in začasni zaključni računi agencij za leto 2019 (podatke je zbralo Evropsko računsko sodišče)

14 Prispevki iz splošnega proračuna EU v višini 2,06 milijarde EUR so zagotovljeni v okviru različnih razdelkov večletnega finančnega okvira, kot je ponazorjeno na [sliki 6](#).

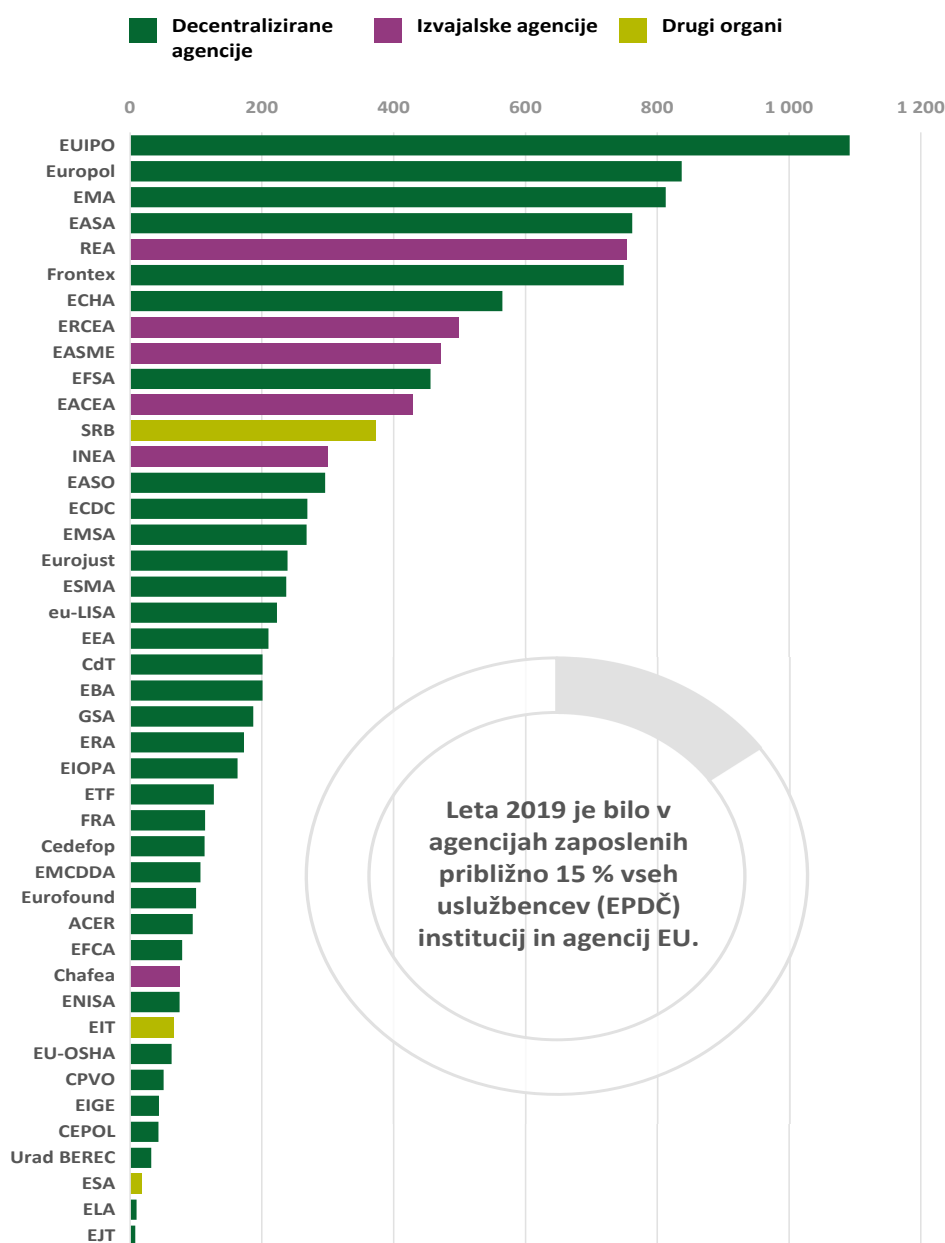
Slika 6 – Financiranje agencij v okviru razdelkov večletnega finančnega okvira splošnega proračuna EU

Vir: začasni zaključni računi agencij za leto 2019 (podatke je zbralo Evropsko računsko sodišče)

15 Na [sliki 7](#) je prikazano število uslužbencev po agencijah konec leta 2019. Skupaj so agencije zaposlovale približno 11 900 oseb⁴ (leta 2018: približno 11 400), kar je približno 15 % vseh uslužbencev⁵ v institucijah in agencijah EU.

Slika 7 — Število zaposlenih za vsako agencijo ob koncu leta 2019

Vir: agencije (podatke je zbralo Evropsko računsko sodišče)

⁴ V številu uslužbencev je zajeto dejansko število delovnih mest, ki so jih 31. decembra 2019 zasedali stalni uradniki, začasni in pogodbeni uslužbenci ter napoteni nacionalni strokovnjaki.

⁵ Uporabljeni podatki temeljijo na ekvivalentih polnega delovnega časa (EPDČ) za zaposlitve stalnih uradnikov, začasnih in pogodbenih uslužbencev ter napotenih nacionalnih strokovnjakov.

Ureditve na področju proračuna in podeljevanja razrešnic so podobne za vse agencije, razen za agencije EUIPO, CPVO in SRB

16 Za letne postopke v zvezi s proračunom in razrešnicami večine decentraliziranih agencij in drugih organov ter vseh izvajalskih agencij Komisije sta odgovorna Evropski parlament in Svet. Časovni načrt postopka za podelitev razrešnice je prikazan na [sliki 8](#).

Slika 8 – Postopek za podelitev razrešnice za večino agencij

Vir: Evropsko računsko sodišče

17 Za dve decentralizirani agenciji, ki se v celoti financirata sami (CPVO in EUIPO), pa postopke v zvezi s proračunom in razrešnicami opravi upravni odbor oziroma proračunski odbor, ne pa Evropski parlament in Svet. Podobno je za letni proračunski postopek in postopek razrešnice odbora SRB odgovoren njegov odbor.

Mreža agencij EU omogoča sodelovanje med agencijami in komuniciranje z deležniki

18 Mreža agencij EU (v nadaljnjem besedilu: mreža) omogoča sodelovanje med agencijami in komuniciranje z deležniki. Ustanovile so jo agencije kot platformo za sodelovanje med agencijami, da bi se okrepila njihova prepoznavnost, opredelilo in spodbujalo izboljšanje učinkovitosti ter povečala dodana vrednost. Mreža deluje na podlagi prioritet, o katerih se dogovorijo agencije v okviru petletnega strateškega načrta (2015–2020) in letnih delovnih programov, v katerih se natančno določijo njene

dejavnosti in cilji. Ena od njenih pomembnih vlog je zagotoviti učinkovito komuniciranje med agencijami in njihovimi deležniki, ki so predvsem institucije EU. Izmenično ji predseduje vsako leto druga agencija.

Revizija Sodišča

Naloge Sodišča zajemajo letne revizije, posebne revizije in mnenja

19 Sodišče je skladno s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) revidiralo⁶:

- (1) zaključne račune vseh agencij, ki jih sestavljajo računovodski izkazi⁷ in poročila o izvrševanju proračuna⁸ za proračunsko leto, ki se je končalo 31. decembra 2019, ter
- (2) zakonitost in pravilnost transakcij, povezanih s temi zaključnimi računi.

20 Sodišče na podlagi rezultatov svoje revizije Evropskemu parlamentu in Svetu ali drugemu organu za razrešnico (glej odstavek **16**) za vsako agencijo posebej da izjavo o zanesljivosti v zvezi z zanesljivostjo zaključnega računa agencije ter zakonitostjo in pravilnostjo z izkazi povezanih transakcij. Kadar je primerno, izjavo o zanesljivosti dopolni s pomembnimi revizijskimi opažanji.

21 Sodišče tudi izvaja revizije, objavlja posebna poročila in izdaja mnenja o specifičnih temah. Nekatera od njih zadevajo agencije EU. Za seznam teh dokumentov glej [sliko 12](#).

Revizije Sodišča so namenjene obravnavi ključnih tveganj

22 Letna revizija zaključnih računov ter z njimi povezanih prihodkov in plačil agencij EU je zasnovana tako, da so v njej obravnavana ključna tveganja, ki so na kratko predstavljena v nadaljevanju.

⁶ Za agenciji ELA in EJT leta 2019 ni bila opravljena revizija, ker še nista bili finančno neodvisni.

⁷ Računovodski izkazi zajemajo bilanco stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov, izkaz gibanja kapitala ter povzetek pomembnih računovodskih usmeritev in druga pojasnila.

⁸ Poročila o izvrševanju proračuna so poročila, ki združujejo vse proračunske operacije in pojasnila.

Tveganje za zanesljivost zaključnih računov agencij je na splošno majhno

23 Sodišče za vse agencije meni, da je tveganje za zanesljivost zaključnih računov majhno. Zanesljivost zaključnih računov agencij se ugotovi z uporabo računovodskih pravil, ki jih je sprejel računovodja Komisije. Ta pravila temeljijo na mednarodno sprejetih računovodskih standardih za javni sektor. V preteklosti je Sodišče odkrilo zgolj malo pomembnih napak v zaključnih računih agencij. Vendar vedno več sporazumov o prenosu pooblastil, s katerimi Komisija dodeli dodatne naloge in prihodke agencijam, pomeni izziv glede doslednosti in preglednosti pri računovodenju in oblikovanju proračuna agencij.

Tveganje za zakonitost in pravilnost prihodkov je na splošno majhno, vendar obstajajo nekatere izjeme

24 Za večino agencij je tveganje za zakonitost in pravilnost prihodkov, povezanih z zaključnimi računi, majhno. Večina agencij se v celoti financira iz splošnega proračuna EU in o njihovem proračunu in prihodkih se sprejme dogovor s proračunskimi organi v letnih proračunskih postopkih. Nekatere druge agencije se samofinancirajo deloma ali v celoti⁹. V teh primerih so v posebnih uredbah določeni zaračunavanje in zbiranje pristojbin za storitve ter drugi proračunski prihodki. Stopnja tveganja za zakonitost prihodkov teh agencij je srednje visoka.

Tveganje za zakonitost in pravilnost plačil je na splošno srednje veliko, vendar obstajajo razlike

Naslov I (odhodki za zaposlene)

25 Stopnja tveganja za zakonitost in pravilnost odhodkov agencij za zaposlene je na splošno nizka. Plače upravlja v glavnem služba PMO na Komisiji, ki jo Sodišče redno revidira. V zvezi z odhodki za zaposlene Sodišče v zadnjih letih ni odkrilo pomembnih napak. Vendar je Sodišče v primerih, ko morajo agencije v kratkem obdobju zaposliti veliko dodatnih uslužbencev, ugotovilo visoko stopnjo tveganja za zakonitost in pravilnost postopkov zaposlovanja.

Naslov II (upravni odhodki)

26 Po mnenju Sodišča je stopnja tveganja za zakonitost in pravilnost upravnih odhodkov agencij srednje visoka. Agencije morajo pogosto izvajati postopke za različne

⁹ CdT, CPVO, EASA, EBA, ECHA, EIOPA, EMA, ESMA, EUIPO, SRB.

vrste storitev, katerih zneski so vedno bolj povezani z informacijsko tehnologijo. Ti postopki pogosto vključujejo kompleksna pravila in postopke javnega naročanja, agencije pa pri doseganju zadovoljivih ravni preglednosti in stroškovne učinkovitosti niso vedno uspešne. V preteklosti so bile resne napake pri javnem naročanju vedno eden glavnih razlogov, da je moralo Sodišče izreči revizijska mnenja in opazanja s pridržkom. Upoštevati pa je treba, da je zdaleč najpomembnejša komponenta upravnih odhodkov agencij najemnina za poslovne prostore, sicer sorazmerno stabilna odhodkovna postavka, za katero je javno naročilo navadno potrebno samo takrat, ko se agencije preselijo v nove prostore. Ker to pomeni velik delež upravnih odhodkov, je splošna stopnja tveganja za celotno kategorijo odhodkov srednje visoka.

Naslov III (odhodki iz poslovanja)

27 Stopnja tveganja za zakonitost in pravilnost odhodkov iz poslovanja se med agencijami razlikuje, zaradi česar se celotni razpon stopenj tveganja giblje od nizke do visoke stopnje. Stopnja tveganja je odvisna od specifične vrste odhodkov iz poslovanja, ki nastanejo za vsako agencijo. V splošnem je tveganje podobno tveganjem za javno naročanje iz naslova II. Vendar so zneski iz naslova III pogosto mnogo višji. Glede nepovratnih sredstev v okviru proračunskega naslova III je bilo pri prejšnjih revizijah ugotovljeno, da so se kontrole, ki jih uporabljajo agencije, sicer na splošno izboljšale, vendar pa niso vedno povsem uspešne.

Splošna stopnja tveganja za dobro finančno poslovanje je srednje visoka

28 Po mnenju Sodišča je stopnja tveganja za dobro finančno poslovanje srednje visoka. Večina problemov, ki jih je Sodišče ugotovilo, je zadevala postopke javnega naročanja, v katerih ni bilo zagotovljeno doseganje najboljše možne stroškovne učinkovitosti.

29 Ker morajo imeti agencije ločene upravne strukture in postopke, nastane tveganje pri delovanju na področju administrativne učinkovitosti.

Druga tveganja

30 V skladu z opažanji Sodišča iz prejšnjih let in ob upoštevanju razvoja politik EU na nekaterih področjih Sodišče meni, da je stopnja tveganja višja, kadar je delovanje agencij odvisno od sodelovanja držav članic, npr. pri agencijah Frontex, EASO in ECHA. Frontex je pooblaščen za zagotavljanje integriranega upravljanja zunanjih meja – to odgovornost si deli z nacionalnimi organi –, namen tega upravljanja pa je učinkovito

upravljati vstop čez zunanje meje. EASO je za izvajanje svojih operacij odvisen od sodelovanja držav članic in napolitve nacionalnih strokovnjakov. V primeru agencije ECHA je sodelovanje z državami članicami pomembno, ker so nacionalni izvršni organi odgovorni za preverjanje informacij o velikosti podjetja, ki jih agencija uporablja za izračun svojih pristojbin.

Domnevne goljufije se sporočijo uradu za boj proti goljufijam (OLAF)

31 Čeprav revizije Sodišča niso posebej namenjene iskanju goljufij, Sodišče včasih odkrije primere, za katere sumi, da je pri njih prišlo do nepravilnih ali goljufivih dejavnosti. Če se to zgodi, Sodišče obvesti urad OLAF. Te primere nato urad OLAF razišče in se odloči za morebitno preiskavo ter po potrebi sodeluje z organi držav članic. V letu 2019 je Sodišče naletelo na tri take primere.

Digitalizacija revizijskih postopkov na Sodišču

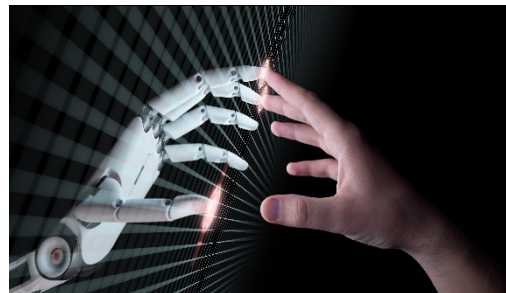
32 Sodišče je ugotovilo, da mora pri svojem revizijskem delu bolj uporabljati digitalne vire. Digitalne tehnologije preobražajo svet hitreje kot kdaj koli prej. Zaradi digitalizacije bi lahko prišlo do dopolnjevanja ali nadomestitve revizije na podlagi statističnega vzorčenja s tisto na podlagi celotnih populacij. Umetna inteligenca, strojno učenje in analiza velepodatkov omogočajo pomembne priložnosti za bolj natančne in celovite revizije računovodskih izkazov in revizije skladnosti. Avtomatizacija procesov je še en nov razvoj, ki lahko pripomore k temu, da za opravljanje ponavljajočih se nalog ni potreben človek. Značilnosti milijonov vnosov se lahko preverijo v nekaj minutah, pri tem pa se takoj označijo izjeme, da se lahko revizorji osredotočijo na morebitne napake. Z digitalizacijo revizije se lahko izboljšajo tudi poročanje in procesi notranje kontrole kakovosti, kar omogoča, da se poročila in vizualni prikazi ustvarjajo samodejno.

33 Pri digitalizaciji revizijskega dela Sodišča gre za izkoriščanje potenciala tehnologije, da bi se zagotovilo več boljših informacij za proces odgovornosti. S takimi tehnologijami lahko revizorji bolje uporabijo razpoložljive podatke, opravijo več analitičnega dela ter z zgodnejšim in bolj celovitim opredeljevanjem tveganj evropskim davkoplačevalcem dajo boljša zagotovila. Verjetno je, da bo digitalizacija dolgoročno privedla do povečanja učinkovitosti.

Študija primera – prvi pilotni projekt Sodišča o agencijah EU

34 Sodišče je opredelilo letno revizijo agencij EU kot priložnost, da preskusi potencial avtomatiziranih revizijskih postopkov. Za ta projekt je izbralo izvajalske agencije, saj imajo podobne upravne postopke in sisteme IT.

35 Pilotni projekt, ki je samo prvi korak v procesu korenite preobrazbe Sodišča in vključevanju uporabe avtomatizacije v njegove revizijske postopke, se je začel v začetku leta 2019. Sodišče pričakuje, da bo dopolnjevanje strokovne presoje revizorjev z digitalnimi metodami dela in orodji IT v prihodnosti prineslo pomembne prednosti.

© Shutterstock/Maxuser

36 Najprej je Sodišče analiziralo svoje obstoječe revizijske postopke in opredelilo vire podatkov, ki jih je uporabljalo, s čimer je skušalo opredeliti možnosti za avtomatizacijo. Raziskalo je tudi možne spremembe svojih obstoječih revizijskih postopkov. Zlasti ga je zanimalo, kako pridobiti informacije na podlagi dokumentacije v elektronski obliki, kar bi omogočilo premik od ročne obdelave k avtomatizirani. Cilj Sodišča je bila izvedba specifičnih preverjanj celotne populacije transakcij in izdelava poročila o izjemah, ki bi bilo izhodišče za nadaljnje delo revizorjev.

37 Sodišče je na podlagi svoje analize opredelilo dve še posebej obetavni tehnologiji, ki bi lahko podprli avtomatizacijo njegovega revizijskega dela: analizo podatkov in robotsko avtomatizacijo procesov.

- o Tehnologija analize podatkov ni novost, vendar je z razvojem večjih pomnilniških zmogljivosti postala mnogo produktivnejša. Revizorjem Sodišča je že na voljo dostop do več virov podatkov, ki jih uporabljajo agencije. V pilotnem projektu je Sodišče uporabilo tehnike analize podatkov za pridobivanje, pretvorbo in analizo podatkov, da bi se opredelila in bolje ocenila tveganja, s tem pa učinkoviteje načrtovali in ocenjevali revizijski postopki.
- o Programska oprema za robotsko avtomatizacijo procesov se lahko uporabi za avtomatizacijo ponovljivih nalog na podlagi pravil. V tem pilotnem projektu je bila programska oprema programirana tako, da je izvajala enako zaporedje korakov, kot bi ga izvedel človek. Zlasti je bila revizorjem v pomoč pri prenosu dokumentacije in drugih podatkov iz sistemov IT agencij ter pripravi datotek za revidirane transakcije. Programska oprema se povezuje s temi sistemi IT prek

uporabniškega vmesnika. Vendar deluje mnogo hitreje kot človek in lahko izvaja naloge kadar koli, na primer ponoči ali ob koncu tedna.

38 Ekipa je v tesnem sodelovanju z GD BUDG in izvajalskimi agencijami pridobila podatke iz različnih sistemov, ki jih uporabljajo izvajalske agencije. Med podatki so bili datumi in zneski prevzetih obveznosti, plačil, pogodb in računov, pridobljeni iz proračunskega sistema. Iz sistema obračuna plač je ekipa prenesla podatke o plačah in nadomestilih. Vse te podatke je Sodišče vključilo v namensko podatkovno bazo, ki jo je nato uporabilo za izvajanje avtomatičnih revizijskih preskusov in analitičnih postopkov z uporabo analize podatkov.

39 Avtomatizirani poskusi se lahko na primer uporabijo, da se preveri, ali se znesek proračunske obveznosti ujema z vrednostjo z njo povezane pogodbe, ali pa, ali so bili računi plačani pravočasno in v zakonsko določenem roku. Revizorji so lahko v trenutku izvedli avtomatična preverjanja za približno 8000 plačil in 1400 prevzetih obveznosti v šestih izvajalskih agencijah. Rezultati so bili prikazani kot seznam transakcij, ki so jih morali revizorji dodatno pregledati.

Okvir 1: Rezultati pilotnega projekta avtomatiziranih preskusov

Obseg preskusov

V pilotni projekt so bili vključeni avtomatizirani preskusi v podporo nekaterih revizijskih postopkov, ki so se nanašali na plačila, prevzete obveznosti, račune, pogodbe in poteke dela ter so zajemali celotno populacijo šestih izvajalskih agencij. To preskušanje je potekalo hkrati s standardnimi revizijskimi postopki, ki se izvajajo ročno.

Predhodni rezultati

Predhodni rezultati avtomatiziranega preskušanja kažejo, da na večino populacij, tj. 99,98 %, ni vplivala nobena zadeva.

V preskusih je bilo omejeno število transakcij (tj. izjeme) označeno, da bi ga revizorji nadalje preučili.

- V preskusu, s katerim se je preverilo, ali so zneski 1400 proračunskih obveznosti enaki zneskom ustreznih pravnih obveznosti, je bilo v sistemu označenih 51 transakcij.
- V preskusu, s katerim se je preverilo, ali so zneski 7872 zahtevkov za plačilo enaki zneskom ustreznih računov, je bilo v sistemu označenih 113 transakcij.
- V preskusu, s katerim se je preverilo, ali so bila plačila 7869 zahtevkov za plačila izvršena v zakonsko določenih rokih, je bilo v sistemu označenih 410 transakcij.

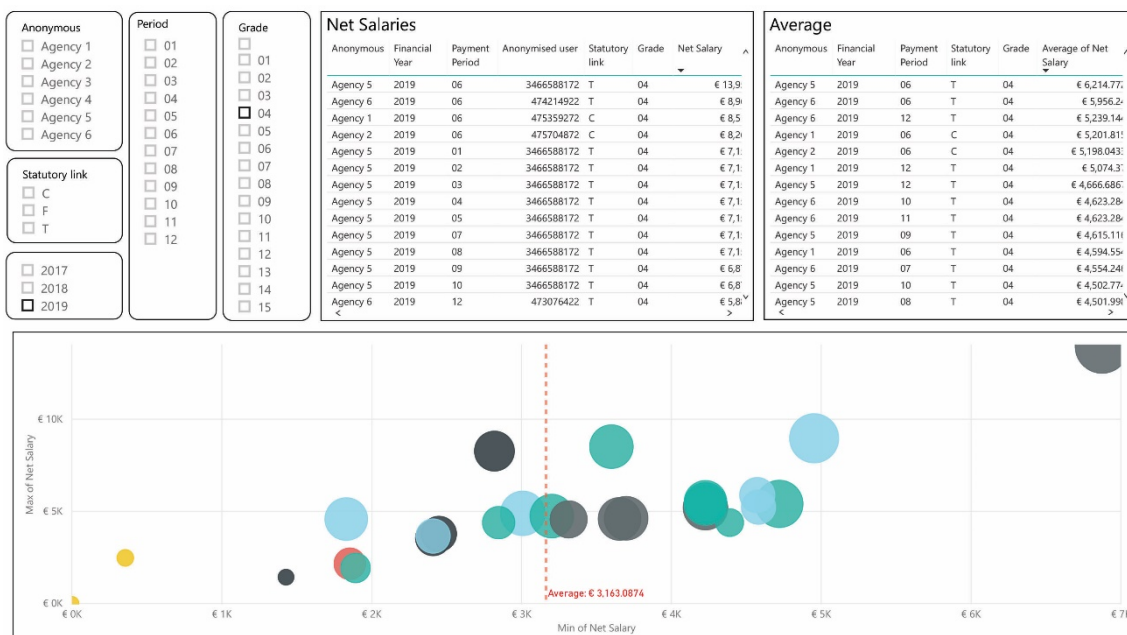
Analiza označenih transakcij je omogočila revizijskim ekipam, da so opredelile in dokumentirale:

- transakcije, v katerih se je pojavila napaka – na primer, Sodišče je odkrilo primer, ko sta bili prevzeti dve proračunski obveznosti, namesto samo ene, kot se zahteva v skladu s finančno uredbo (0,02 % preizkušanih transakcij),
- primere napačno kodiranih podatkov, zaradi katerih so bile v avtomatiziranih testih označene transakcije, čeprav v njih niso bile odkrite napake (0,21 % preskušanih transakcij),
- transakcije brez napake, ki so bile v avtomatiziranih testih označene, kar je pomenilo, da je treba izpopolniti algoritme (0,46 % preskušanih transakcij),
- dragocene povratne informacije o nekaterih vrstah transakcij, ki bodo koristne za izboljšanje avtomatiziranih testov.

40 Čeprav tovrstni avtomatizirani testi omogočajo, da se v zelo kratkem času preskusi celotna populacija, so rezultati močno odvisni od kakovosti osnovnih podatkov. V projektu se je pokazalo več težav, povezanih s kakovostjo podatkov, v zvezi s podatki, ki so jih agencije vnesle ročno (pretežno podatki o pogodbah). Te težave bo treba odpraviti, da bodo lahko sistemi IT agencij šteli za zanesljive.

41 Revizorji so uporabili tudi avtomatizirane analitične postopke za opredelitev neobičajnih vzorcev ali transakcij v obračunih plač v agencijah. Sistem samodejno ustvari grafična poročila, ki revizorjem omogočajo, da take vzorce vidijo in pretehtajo, ali je treba nadalje preučiti podrobnosti v zvezi z njimi. Na [sliki 9](#) je primer takega poročila. Revizorji so ta poročila uporabili za opredelitev izjem v zvezi s plačami, da bi jih izločili za namene nadaljnjega preverjanja.

Slika 9 – Porazdelitev izplačane plače za določen razred okoli povprečne plače

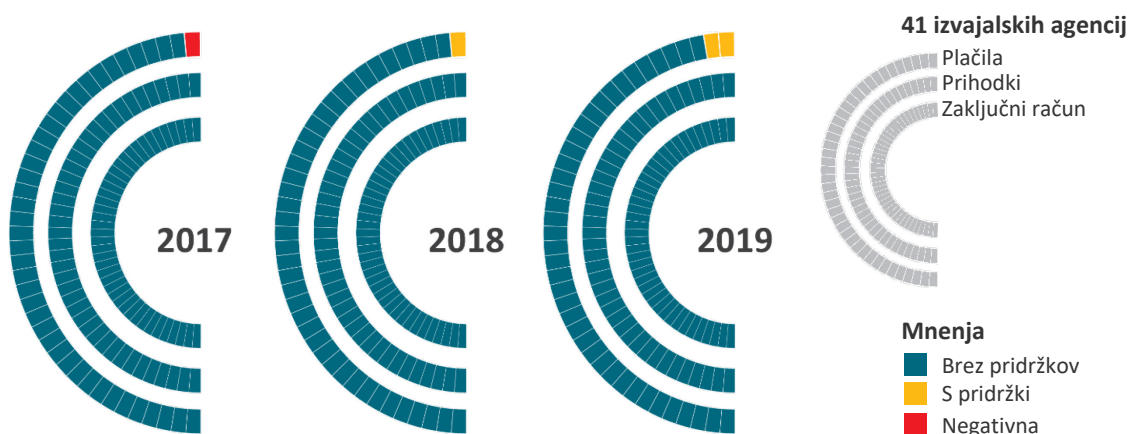
Kaj je Sodišče ugotovilo

42 Na splošno so bili z revizijo zaključnih računov agencij za leto, ki se je končalo 31. decembra 2019, ter z izkazi povezanih prihodkov in plačil, ki jo je opravilo Sodišče, potrjeni pozitivni rezultati, o katerih je Sodišče poročalo že v prejšnjih letih.

Vir: Evropsko računsko sodišče – revizorji na kraju samem na začetku izbruha pandemije COVID-19

Slika 10 – Letna revizijska mnenja o zaključnih računih, prihodkih in plačilih agencij za obdobje 2017–2019

Vir: Evropsko računsko sodišče

Mnenja brez pridržkov o zanesljivosti zaključnih računov vseh agencij

43 Sodišče je izreklo *revizijska mnenja brez pridržkov* o zaključnih računih 41 agencij. Po njegovem mnenju zaključni računi agencij v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo njihov finančni položaj na dan 31. decembra 2019 ter njihov poslovni izid

in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z določbami finančnih uredb, ki se zanje uporabljajo, in računovodskimi pravili, ki jih je sprejel računovodja Komisije¹⁰.

V odstavkih o poudarjanju zadev se obravnavajo zadeve, ki so pomembne za razumevanje zaključnega računa (EBA, EMA in SRB)

44 V odstavkih o poudarjanju zadev Sodišče opozarja na pomembne zadeve, ki so osnovne za razumevanje zaključnega računa. V proračunskem letu 2019 je Sodišče uporabilo odstavke o poudarjanju zadev v svojih poročilih o treh agencijah: **EBA**, **EMA** in **SRB**.

45 Sodišče v zvezi z agencijo **EBA**, ki je imela prej sedež v Londonu in se je preselila v Pariz, opozarja na pojasnilo II.3 k računovodskim izkazom njenega končnega zaključnega računa, ki vsebuje informacije o zadevi, povezani s sredstvi v vrednosti 10,1 milijona EUR v zvezi s pogodbo o najemu prostorov agencije EBA v Londonu.

46 V zvezi z agencijo **EMA**, ki je imela prej sedež v Londonu in se je preselila v Amsterdam, opozarja na zadevo, povezano s pogodbo o najemu prejšnjih prostorov agencije EMA v Londonu. Pogodba traja do leta 2039 in ne vsebuje določbe o predčasni prekinitvi. EMA je julija 2019 z najemodajalcem dosegla dogovor in uspela svoje nekdanje prostore oddati v podnajem od julija 2019 pod pogoji, ki so skladni s pogoji glavnega najema. Obdobje podnajema traja do izteka najema agencije EMA. Ker je EMA še vedno stranka v najemni pogodbi, bi bila lahko v skladu s to pogodbo odgovorna za celoten preostali znesek, če podnajemnik ne bi izpolnil svojih obveznosti.

47 Kar zadeva zaključni račun odbora **SRB**, Sodišče v reviziji ni zajelo upravnih pritožb ali sodnih postopkov v zvezi s prispevki med nekaterimi kreditnimi institucijami in nacionalnimi organi za reševanje ter odborom in drugih sodnih postopkov proti odboru na Splošnem sodišču in Sodišču Evropske unije. Njihov možni učinek na računovodske izkaze odbora SRB za proračunsko leto, ki se je končalo 31. decembra 2019 (zlasti na pogojne obveznosti, določbe in obveznosti), je predmet ločene posebne letne revizije, ki jo izvede Sodišče, kot je določeno v členu 92(4) uredbe o enotnem mehanizmu za reševanje.

Poleg tega Sodišče opozarja na pojasnila k računovodskim izkazom zaključnega računa odbora SRB, v katerih je opisan mogoč učinek sedanje krize zaradi COVID-19 na portfelj naložb.

¹⁰ Ta pravila temeljijo na mednarodno sprejetih računovodskih standardih za javni sektor.

V odstavku o drugih zadevah se obravnava posebej pomembna zadeva (Chafea, CdT in EACEA)

48 Sporočilo Komisiji C(2020)2880/1 z dne 29. aprila 2020 o prenosu nalog izvrševanja na izvajalske agencije za programe EU za obdobje 2021–2027 vsebuje načrte za prenos nalog agencije **Chafea** na agencije s sedežem v Bruslju. Vendar glede na to, da bodo operacije prenesene na druge konsolidirane subjekte EU, to ne vpliva na zneske sredstev in obveznosti v zaključnem računu za leto 2019. Pogojnih obveznosti, ki izhajajo iz tega prenosa, trenutno ni mogoče zanesljivo oceniti.

49 Za center **CdT** in agencijo **EACEA** Sodišče poudarja neobstoj razkritij, povezanih s krizo zaradi pandemije COVID-19. Učinek ukrepov v zvezi s COVID-19 na sedanje in pričakovane operacije centra CdT in agencije EACEA bi moral biti ustrezno razkrit v končnih zaključnih računih, kolikor je bil razumno znan na datum, ko so bili poslani zaključni računi.

Mnenja brez pridržkov o zakonitosti in pravilnosti prihodkov, povezanih z zaključnimi računi vseh agencij

50 Sodišče je za vse agencije izreklo revizijska mnenja brez pridržkov o zakonitosti in pravilnosti prihodkov, povezanih z zaključnimi računi za leto, ki se je končalo 31. decembra 2019. Po mnenju Sodišča so bili prihodki v vseh pomembnih pogledih zakoniti in pravilni.

Odstavek o poudarjanju zadev pripomore k boljšemu razumevanju prihodkov (ECHA in SRB)

51 Glede agencije **ECHA** Sodišče ponovno poudarja, da se ta delno sama financira, saj ji vse družbe, ki vložijo zahtevek za registracijo kemikalij, kot je določeno v uredbi o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij¹¹, plačajo pristojbino. ECHA izračunava pristojbine in izdaja račune zanje na podlagi lastnih izjav družb. Pri naknadnih preverjanjih, ki jih je opravila ECHA, je bila ugotovljena potreba po precejšnjih popravkih pristojbin, pri čemer skupni znesek popravkov ob koncu leta 2019 ni bil znan.

¹¹ Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) (UL L 396, 30.12.2006, str. 1).

52 Sodišče je uporabilo odstavke o poudarjanju zadev v svojem poročilu o odboru **SRB** v zvezi z zadevo, opisano v odstavku **47** zgoraj.

V odstavku o drugih zadevah se obravnava posebej pomembna zadeva za organ ESMA in odbor SRB

53 Kar zadeva organ **ESMA**, pristojbine, zaračunane bonitetnim agencijam, temeljijo na njihovih prihodkih v vlogi pravnih subjektov in ne v vlogi skupine ali skupine povezanih subjektov. To ustvarja kvazilegitimno priložnost za zmanjšanje pristojbin ali izogibanje pristojbinam, in sicer tako, da se prihodki od bonitetnih agencij v jurisdikciji EU prenesejo na njihove povezane subjekte izven EU. Verjetne finančne posledice te vrzeli v predpisih niso znane. Organ je Komisiji predlagal, naj opravi potrebne spremembe.

Prav tako za organ **ESMA** se pristojbine, zaračunane repozitorijem sklenjenih poslov, izračunajo na podlagi upoštevanega prometa vsakega posameznega repozitorija sklenjenih poslov. Čeprav uredba o pristojbinah ne omogoča celovitega in usklajenega okvira kontrole za zagotovitev zanesljivosti informacij, je bilo mogoče za vse repozitorije sklenjenih poslov pridobiti mnenja neodvisnih revizorjev, v katerih je bilo navedeno, da so njihovi računovodski izkazi za leto 2018 (uporabljeni za izračune pristojbin) resničen in pošten prikaz stanja. Vendar so predložene informacije o številu poslov, sporočenih repozitoriju sklenjenih poslov v letu 2018, in številu evidentiranih odprtih poslov na dan 31. decembra 2018 samo omejeno pregledali neodvisni revizorji. Organ je obvestil Komisijo in predlagal revizijo uredbe.

54 Sodišče brez poseganja v svoje formalno revizijsko mnenje poudarja, da se prispevki v sklad Enotnega odbora za reševanje izračunajo na podlagi informacij, ki jih kreditne institucije (in investicijska podjetja) pošljejo odboru **SRB**. Revizija prihodkov odbora **SRB**, ki jo je opravilo Sodišče, je temeljila na teh informacijah, vendar Sodišče ni preverjalo njihove zanesljivosti. Ker uredba o enotnem mehanizmu za reševanje ne omogoča celovitega in usklajenega okvira kontrole za zagotovitev zanesljivosti informacij, se ne izvajajo pregledi na ravni kreditnih institucij. **SRB** pa vseeno opravlja preglede skladnosti in analitične preglede informacij. Poleg tega pa **SRB** ne sme objavljati podrobnosti o prispevkih, izračunanih na podlagi ocene tveganja, za vsako kreditno institucijo, saj so te medsebojno povezane in vključujejo zaupne informacije o drugih kreditnih institucijah. To vpliva na transparentnost teh izračunov.

Mnenja brez pridržkov o zakonitosti in pravilnosti plačil, povezanih z zaključnimi računi agencij, razen za agenciji ACER in EASO

55 Sodišče je za 39 agencij izreklo revizijska mnenja brez pridržkov o zakonitosti in pravilnosti plačil, povezanih z zaključnimi računi za leto, ki se je končalo 31. decembra 2019. Po mnenju Sodišča so bila plačila teh agencij v vseh pomembnih pogledih zakonita in pravilna (glej [sliko 10](#)).

56 Za agencijo **ACER** Sodišče izreka mnenje s pridržkom na podlagi dveh nepravilnih postopkov javnega naročanja. V obeh primerih agencija ACER ni izvedla ustreznih konkurenčnih postopkov javnega naročanja, kar pomeni, da so vsa s tem povezana plačila nepravilna. Nepravilna plačila, ki so bila tako opravljena na podlagi pogodb, ki so izhajale iz nepravilno izvedenih postopkov javnega naročanja, pomenijo 6,3 % vseh plačil, ki jih je opravila agencija ACER leta 2019.

57 Za urad **EASO** je Sodišče izreklo mnenje s pridržkom v zvezi s svojimi ugotovitvami, o katerih je poročalo od proračunskega leta 2016 naprej. Pri letni reviziji za leto 2019 je Sodišče odkrilo, da je bilo tudi več plačil, povezanih z izbirnim postopkom za strokovne svetovalce, nepravilnih, saj v njih sistematično ni bilo nobenih informacij, ki bi lahko tvorile ustrezno revizijsko sled. V splošnem je zaključilo, da višina sredstev, povezanih s tem nezadovoljivim stanjem, znaša 14,6 % vrednosti vseh plačil, ki jih je urad EASO opravil v letu 2019.

Odstavek o poudarjanju zadev o pomembni zadevi za agencijo Frontex

58 Čeprav Sodišče ne spreminja svojega revizijskega mnenja o zakonitosti in pravilnosti odhodkov, opozarja na to, da je agencija **Frontex** v letu 2019 upravljala sporazume o dodelitvi nepovratnih sredstev s sodelujočimi državami za operativne dejavnosti v višini 183 milijonov EUR (leta 2018: 171 milijonov EUR) ali 55 % proračuna agencije. Zdi se, da so nekateri odhodki, povezani z opremo, ki so zajeti v tem znesku (35 % skupnih odhodkov za operativne dejavnosti ali 64 milijonov EUR) bolj dovzetni za napake. Poskusi poenostavitve finančnega poslovanja odhodkov, povezanih z uvajanjem tehnične opreme, so bili doslej neuspešni. Sodišče bi rado poudarilo, da je agencija Frontex izvedla številna priporočila iz prejšnjih poročil Sodišča. Zlasti je sprejela ukrepe za izboljšanje predhodnih preverjanj in v skladu s priporočili iz prejšnjih let od leta 2019 ponovno izvaja naknadna preverjanja.

Odstavek o drugih zadevah, posebej pomembnih za inštitut EIGE

59 Za inštitut **EIGE** Sodišče ugotavlja, da na Sodišču Evropske unije poteka postopek v zadevi¹², ki bo vplivala na vidike revizijskega mnenja Sodišča. Zadeva se nanaša na več vprašanj litovskega vrhovnega sodišča v zvezi z uporabo Direktive 2008/104/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹³ o začasnem delu prek agencij v agencijah EU. Litovsko sodišče je vprašalo, ali se direktiva uporablja za agencije EU kot javne organe, ki opravljajo gospodarske dejavnosti. Vprašalo je tudi, ali morajo agencije EU v celoti uporabljati določbe člena 5(1) te direktive o pravicah delavcev, zaposlenih pri agencijah za zagotavljanje začasnega dela, do osnovnih delovnih pogojev in pogojev zaposlitve, predvsem v zvezi s plačilom. Ker bi lahko sodba Sodišča EU v zvezi s temi vprašanji vplivala na stališče Sodišča glede uporabe agencijskih delavcev v inštitutu EIGE, se je Sodišče do objave pravnomočne sodbe Sodišča EU vzdržalo opazanj v zvezi s tem, vključno s spremljanjem upoštevanja opazanj iz prejšnjih let.

Sodišče v svojih opazanjih obravnava področja, na katerih so potrebne izboljšave, v 29 agencijah

60 Poleg mnenj ter spremljajočih odstavkov o poudarjanju zadev in o drugih zadevah je Sodišče izreklo tudi 82 opazanj v zvezi z 29 agencijami in v njih obravnavalo področja, na katerih so potrebne dodatne izboljšave. Tako kot v prejšnjih letih se večina teh opazanj nanaša na pomanjkljivosti v postopkih za oddajo javnih naročil.

¹² Zadeva št. C-948/19 (Manpower Lit).

¹³ UL L 327, 5.12.2008, str. 9.

Upravljanje javnega naročanja je še vedno področje, na katerem so napake najpogostejše

61 Cilj pravil javnega naročanja je zagotoviti pošteno konkurenco med ponudniki in naročiti blago in storitve po najboljši ceni, pri tem pa upoštevati načela preglednosti, sorazmernosti, enakega obravnavanja in nediskriminacije. Revizija Sodišča je vključevala okvirne, posebne in neposredne pogodbe vseh agencij. Pri devetih agencijah (**Urad BEREC, Cedefop, EASA, EFSA, EMA, ENISA, ERA, Eurofound in Europol**) so bile v pogodbah, ki jih je revidiralo Sodišče, odkrite pomanjkljivosti različnih vrst v zvezi z javnim naročanjem, ki so se pretežno nanašale na dobro finančno poslovanje in pravilnost. Poleg tega je Sodišče pri agenciji **CEPOL** odkrilo slabosti v sistemu notranjih kontrol, ki se je uporabljal za postopek javnega naročanja, pri agenciji **EEA** pa je odkrilo slabosti pri spremljanju izvajanja pogodbe po sklenitvi. Agencije se spodbujajo k dodatnemu izboljševanju postopkov javnega naročanja, da bi se zagotovilo polno izpolnjevanje veljavnih pravil.

Nasprotja interesov in postopke zaposlovanja je treba bolje upravljati

62 Med letno revizijo agencij za leto 2019 je Sodišče opazilo povečanje slabosti, ugotovljenih v postopkih zaposlovanja. Sodišče je revidiralo postopke zaposlovanja 19 agencij. Pri petih (**ACER, EASME, EMSA, EUIPO in eu-LISA**) je odkrilo pomanjkljivosti.

- Odkrilo je različne primere, v katerih notranje kontrole, namenjene upravljanju morebitnih nasprotij interesov, niso bile ustrezno uporabljene (EASME, EMSA, EUIPO). Sodišče je ugotovilo, da člani različnih izbirnih komisij sistematsko niso prijavili in dokumentirali potencialnih nasprotij interesov, povezanih s kandidati v postopku zaposlovanja. Če se v postopku zaposlovanja ne razkrijejo nasprotja interesov ali če niso pravilno upravljana, je končni rezultat lahko izpostavljenost agencij tveganju sodnih postopkov in oškodovanja ugleda. Zaradi tega se lahko tudi tratijo viri, če pride do ustavitve postopkov zaposlovanja ali zamud pri njih.
- Prav tako je Sodišče odkrilo več pomanjkljivosti v zvezi z uporabo načela enakega obravnavanja in/ali transparentnosti (ACER, EMSA, EUIPO, eu-LISA), pomanjkljivo revizijsko sled (EMSA, EUIPO) in en primer neuporabe uspešnih notranjih kontrol (ACER). Te zadeve bi utegnile biti škodljive za zadevne agencije z vidika ugleda in s finančnega vidika.

63 Stanje dejanskega ali potencialnega nasprotja interesov lahko nastane tudi, ko zaposleni odidejo z mesta v javni upravi EU in se zaposlijo v zasebnem sektorju. Utegnejo se razkriti zaupne informacije ali pa nekdanji zaposleni lahko zlorabijo svoje

tesne zasebne stike in prijateljstva z nekdanjimi sodelavci¹⁴. Že če dozdevno obstaja tako stanje, lahko to škodi ugledu EU. V skladu z informacijami, ki jih je predložil organ EBA, je izvršni direktor organa **EBA** leta 2019 odstopil in nastopil funkcijo glavnega izvršnega direktorja združenja za finančne trge v Evropi Association for Financial Markets, ki zastopa finančno industrijo v Evropi. Odbor nadzornikov je nekdanjemu izvršnemu direktorju dal soglasje, da pod določenimi pogoji nastopi novo funkcijo. Januarja 2020 je situacijo začel preiskovati Evropski varuh človekovih pravic. 7. maja 2020 je ugotovil, da je odločitev organa EBA, da svojemu izvršnemu direktorju ne prepove postati glavni izvršni direktor enega od lobijev finančnega sektorja, pomenila nepravilnost pri upravljanju¹⁵. Navedel je, da bi bila v tem konkretnem primeru prepoved menjave delovnega mesta potreben in sorazmeren ukrep¹⁶. Poleg tega je ugotovil, da je bila nepravilnost pri upravljanju tudi to, da organ EBA izvršnemu direktorju ni nemudoma odvzel dostopa do zaupnih informacij. Evropski varuh človekovih pravic je dal priporočila za okrepitev postopka, v skladu s katerim naj organ EBA takšne primere obravnava v bodoče¹⁷.

V skladu s priporočilom Evropskega varuha človekovih pravic je moral organ EBA Evropskemu varuhu človekovih pravic do 31. avgusta 2020 poslati podroben odgovor. Organ EBA je ta odgovor poslal 28. avgusta 2020¹⁸. V njem je navedel, da je sprejel novo politiko, s katero so upoštevana podrobna priporočila Evropskega varuha človekovih pravic.

Ugotovljene slabosti pri upravljanju proračuna

64 V skladu s finančno uredbo se lahko proračunska sredstva, odobrena za določeno leto, pod določenimi pogoji prenesejo v naslednje leto¹⁹. Ker v finančni uredbi zgornje meje za takšne prenose niso določene, z večletno naravo operacij pa jih je mogoče v precejšnji meri utemeljiti, lahko prevelike ravni prenosov kažejo na zamude pri

¹⁴ Glej Sklep Evropskega varuha človekovih pravic v strateški preiskavi OI/3/2017/NF o tem, kako Evropska komisija obravnava primere pojava vrtljivih vrat med svojimi uslužbenci, 28. februar 2010.

¹⁵ Glej odstavek 33 ali stran 11 priporočila Evropskega varuha človekovih pravic v zadevi 2168/2019/KR.

¹⁶ Glej odstavek 33 ali stran 11 priporočila Evropskega varuha človekovih pravic v zadevi 2168/2019/KR.

¹⁷ Glej stran 11 priporočila Evropskega varuha človekovih pravic v zadevi 2168/2019/KR.

¹⁸ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/131987>.

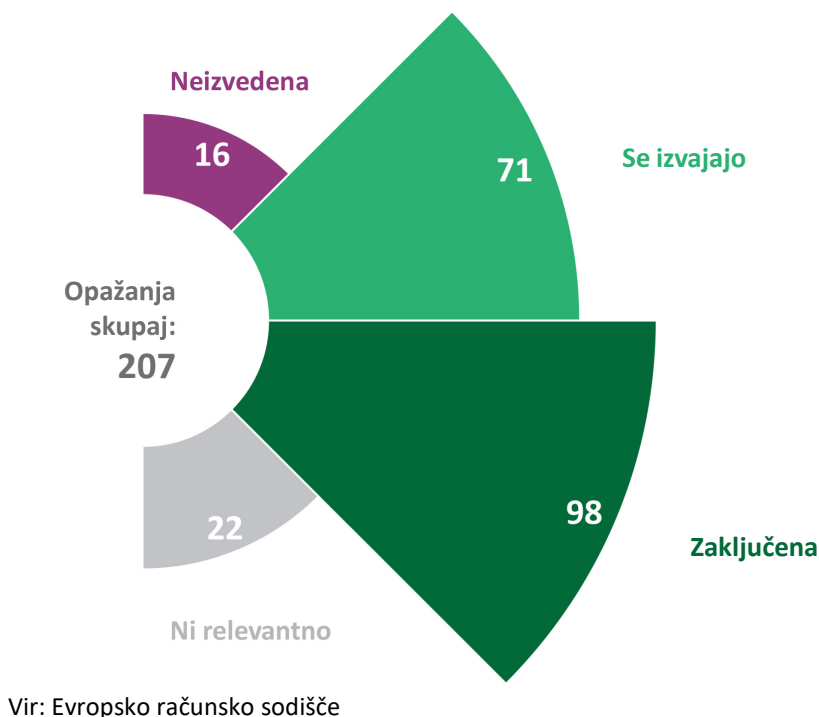
¹⁹ Pogoji za prenose so razloženi v členih 12 in 13 finančne uredbe.

izvajanju delovnih programov ali načrtov javnih naročil. Lahko pa bi kazale tudi na strukturni problem, slabo proračunsko načrtovanje in morebitno kršenje proračunskega načela enoletnosti. Sodišče pri petih agencijah (**ACER**, **CHAFEA**, **EASME**, **EU-OSHA** in **FRA**) poroča o nekaj takih slabostih.

Agencije upoštevajo revizijska opažanja iz prejšnjih let

65 Sodišče predstavlja informacije o pregledu stanja na področju ukrepov, ki so jih agencije sprejele na podlagi opažanj iz prejšnjih let. Na [sliki 11](#) je prikazano, da so bili popravljalni ukrepi za 207 opažanj, ki do konca leta 2018 niso bila upoštevana, leta 2019 v večini primerov izvedeni ali so se izvajali. Za popravljalne ukrepe, potrebne v zvezi s 16 opažanji od 87, ki še niso bila upoštevana in so se še izvajala, niso bile (izključno) pristojne agencije.

Slika 11 – Prizadevanja agencij za upoštevanje opažanj iz prejšnjih let

Drugi izdelki Sodišča, ki se nanašajo na agencije

Prihodnost agencij EU – potencial za več fleksibilnosti in sodelovanja

66 Medtem ko se je Evropsko računsko sodišče v preteklosti osredotočalo predvsem na smotrnost poslovanja posameznih agencij, je leta 2019 izvedlo prvo splošno oceno pogojev, s katerimi želi EU zagotoviti, da bi agencije uspešno izvajale njene politike v korist vseh državljanov. Ugotovilo je, da imajo agencije vse pomembnejšo vlogo pri uresničevanju politik EU in da se z vzpostavljenimi pogoji podpira njihova smotrnost poslovanja. Vendar je bilo z revizijo Sodišča ugotovljeno, da je potrebna večja prožnost pri vzpostavitvi, delovanju in morebitnem prenehanju agencij. Iz ugotovitev Sodišča je tudi mogoče sklepati, da bi nekatere agencije morda lahko izvajale svojo vlogo bolj celovito, če bi prejele več podpore držav članic, industrije, Komisije ali drugih agencij.

67 Sodišče priporoča, naj Komisija in agencije:

- (1) zagotovijo relevantnost, koherenco in prožnost ureditve agencij;
- (2) vire dodeljujejo bolj prilagodljivo;
- (3) izboljšajo upravljanje, odgovornost in poročanje o smotnosti poslovanja ter
- (4) okrepijo vlogo agencij kot centrov strokovnega znanja in povezovanja.

68 Celotni revizijski zaključki skupaj z ustreznimi priporočili in odgovori Komisije ter agencij so obravnavani v Posebnem poročilu Sodišča št. 22/2020, ki je na voljo na njegovem spletišču eca.europa.eu.

Slika 12 – Druga posebna revizijska poročila Evropskega računskega sodišča, ki se nanašajo na agencije

Razdelek 1a večletnega finančnega okvira	Razdelek 2 večletnega finančnega okvira	Razdelek 3 večletnega finančnega okvira	Samofinancirane
---	--	--	-----------------------------

Senat III

Zunanji ukrepi,
varnost in pravica

eu-LISA, Frontex

Posebno poročilo št. 20/2019 –
Informacijski sistemi EU za podporo
nadzoru meje: močno orodje, toda
potrebne je več osredotočenosti na
pravočasne in popolne podatke

EASO, Frontex, FRA

Posebno poročilo št. 24/2019 –
Azil, premestitev in vračanje
migrantov: čas za okrepitev
ukrepov za odpravo razlik med
cilji in rezultati

Senat IV

Regulacija trgov in
konkurenčno
gospodarstvo

EBA

Posebno poročilo št. 10/2019 –
Stresni testi za banke za celotno
EU: zagotovljena je bila največja
količina informacij o bankah
doslej, vendar sta potrebna
boljše usklajevanje in večja
osredotočenost na tveganja

EUIPO

Mnenje št. 1/2019 –
Mnenje o predlogu uredbe BC-
01-2019 proračunskega odbora
Urada Evropske unije za
intelektualno lastnino (EUIPO) o
določitvi finančnih določb, ki se
uporabljajo za urad EUIPO
(predlagana finančna uredba)

SRB

Mnenje št. 2/2019 –
Mnenje o predlogu finančne
uredbe Enotnega odbora za
reševanje o finančnih določbah,
ki se uporabljajo za odbor
(predlagana finančna uredba)

CPVO

Mnenje št. 3/2019 –
Mnenje o predlogu finančne
uredbe za Urad Skupnosti za
rastlinske sorte (predlagana
finančna uredba)

Senat V

Financiranje in
upravljanje
Unije

Vir: Evropsko računsko sodišče

EJT

Posebno poročilo št. 1/2019 –
Boj proti goljufijam pri porabi
EU: potrebni so ukrepi

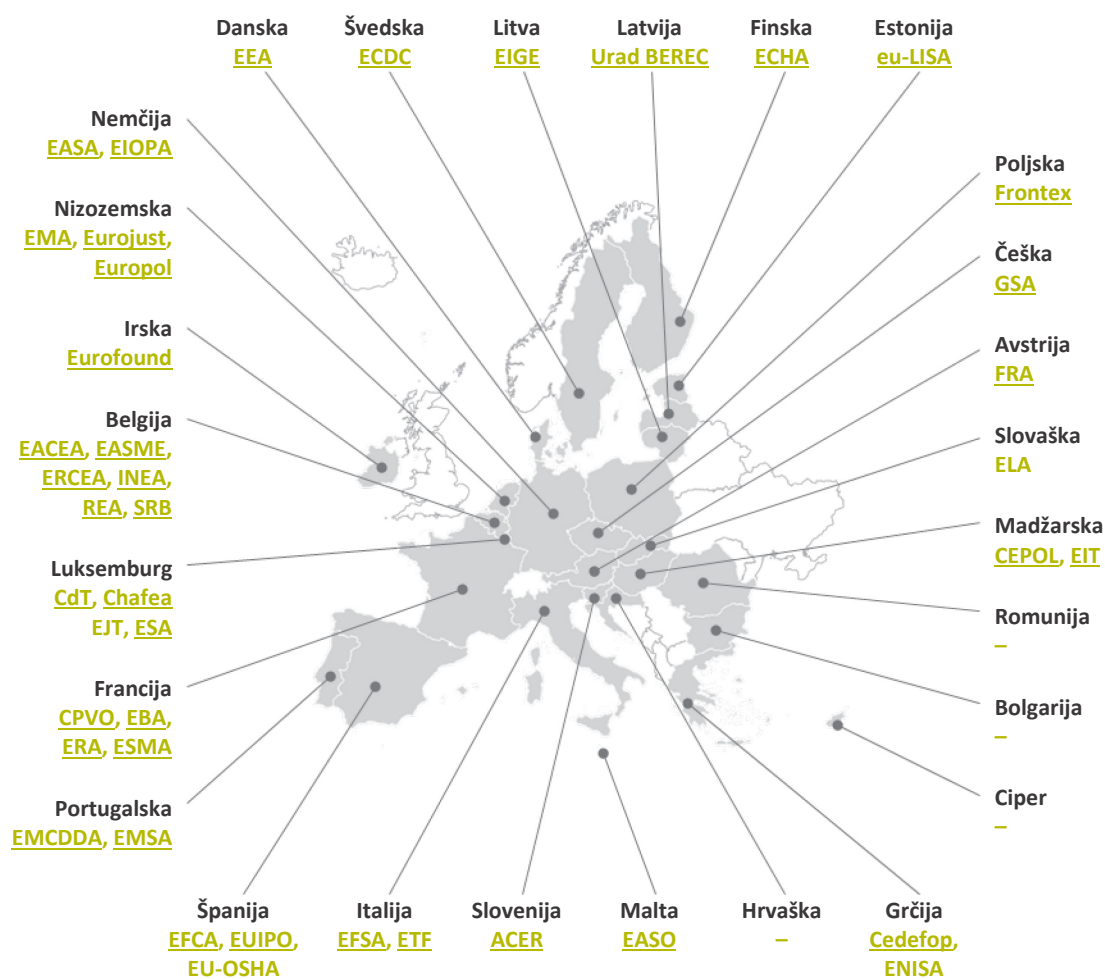
EU-OSHA

Posebno poročilo št. 13/2019 –
Etične okvire revidiranih
institucij EU bi bilo mogoče še
izboljšati

Posamezna letna poročila

69 Za neposredno povezavo na izjave o zanesljivosti (revizijsko mnenje) posamezne agencije, kliknite na njeno ime na spodnjem diagramu. Na naslednji strani je seznam kratic.

Slika 13 – Povezave do posameznih letnih poročil o zaključnih računih agencij

Slika 14 – Seznam uporabljenih kratic

Kratika	Polno ime
ACER	Agencija Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev
CdT	Prevajalski center za organe Evropske unije
Cedefop	Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja
CEPOL	Agencija Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj
Chafea	Izvajalska agencija za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano
CPVO	Urad Skupnosti za rastlinske sorte
EACEA	Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo
EASA	Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu
EASME	Izvajalska agencija za mala in srednja podjetja
EASO	Evropski azilni podporni urad
EBA	Evropski bančni organ
ECDC	Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni
ECHA	Evropska agencija za kemikalije
EEA	Evropska agencija za okolje
EFCA	Evropska agencija za nadzor ribištva
EFSA	Evropska agencija za varnost hrane
EIGE	Evropski inštitut za enakost spolov
EIOPA	Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine
EIT	Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo
EJT	Evropsko javno tožilstvo
ELA	Evropski organ za delo
EMA	Evropska agencija za zdravila
EMCDDA	Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami
EMSA	Evropska agencija za pomorsko varnost
ENISA	Agencija Evropske unije za kibernetsko varnost
ERA	Agencija Evropske unije za železnice
ERCEA	Izvajalska agencija Evropskega raziskovalnega sveta
ESA	Agencija za oskrbo Euratom
ESMA	Evropski organ za vrednostne papirje in trge
ETF	Evropska fundacija za usposabljanje

EUIPO	Urad Evropske unije za intelektualno lastnino
eu-LISA	Agencija Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice
EU-OSHA	Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu
Eurofound	Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer
Eurojust	Agencija Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah
Europol	Agencija Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj
FRA	Agencija Evropske unije za temeljne pravice
Frontex	Evropska agencija za mejno in obalno stražo
GSA	Agencija za evropski globalni satelitski navigacijski sistem
INEA	Izvajalska agencija za inovacije in omrežja
REA	Izvajalska agencija za raziskave
SRB	Enotni odbor za reševanje
Urad BEREC	Agencija za podporo BEREC-u

ODGOVOR MREŽE EUAN

17

Urad EUIPO želi opozoriti na odločitev zakonodajalcev, ki je bila potrjena med zadnjo zakonodajno reformo. V skladu s členom 176(2) Uredbe (EU) 2017/1001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o blagovni znamki Evropske unije (EUTMR), „proračunski odbor potrdi zaključni račun izvršnemu direktorju glede izvajanja proračuna“. Ta potrditev močno temelji na letnem poročilu Evropskega računskega sodišča.

Urad CPVO želi poudariti, da je upravni svet urada CPVO proračunski organ agencije. Veljavna določba je navedena v členu 109 Uredbe Sveta (ES) št. 2100/94 z dne 27. julija 1994 o žlahtniteljskih pravicah v Skupnosti.

Enotni odbor za reševanje želi poudariti, da spada med agencije, ki se v celoti financirajo iz lastnih sredstev. Proračun in kadrovski načrt Enotnega odbora za reševanje se odobrita na plenarnem zasedanju na predlog predsednika v skladu s členom 61 Uredbe (EU) št. 806/2014.

60, 61, 62 in 63

Mreža agencij EU (EUAN) pozdravlja letno poročilo Evropskega računskega sodišča (ERS) o agencijah EU za proračunsko leto 2019. Mreža EUAN priznava predhodna opažanja Sodišča, zlasti na področjih upravljanja javnih naročil, navzkrižja interesov, postopkov zaposlovanja in proračunskega upravljanja. Članice mreže EUAN so se zavezale, da bodo nenehno izboljševale svoje politike in postopke. Mreža želi poudariti, da se predhodna opažanja glede posameznih primerov razlikujejo od agencije do agencije, zato se želi sklicevati na odziv posamezne agencije na izjavo o zanesljivosti.

Revizijska ekipa

Alex Brenninkmeijer (član Sodišča)

Raphael Debets (vodja njegovega kabineta);

Ioanna Metaxopoulou (direktorica senata IV), Valeria Rota (vodilna upravna uslužbenka), vodje naloge: Andreja Pavlakovič Milosavljević, Arunas Juozulynas, Hans Christian Monz, Leonidas Tsonakas in Peter Eklund;

revizorji: Bob De Blick, Christine Becker, Helder Vasco Travado, Iveta Adovica, Janis Gaisonoks (napoteni nacionalni strokovnjak), Joao Pedro Bento, Julio Cesar Santin Santos, Paulo Oliveira, Roberto Sanz Moratal, Sevdalina Todorova, Svetoslava Tashkova, Carlos Soler Ruiz, Santiago Fuentes, Eddy Struyvelt;

administrativna podpora: Judita Frangež in Mari Liis Pelmas Gardin;

Alexandra Mazilu (grafična oblikovalka) in Richard Moore (jezikovna podpora).

To poročilo je sprejel senat IV, ki ga vodi Alex Brenninkmeijer, član Evropskega računskega sodišča, v Luxembourg 22. septembra 2020.

Za Evropsko računsko sodišče

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized initials 'K-H' followed by a surname 'Lehne'.

Klaus-Heiner Lehne
Predsednik

AVTORSKE PRAVICE

© Evropska unija, 2020

Politika Evropskega računskega sodišča (Sodišča) glede ponovne uporabe se izvaja s sklepom [Decision of the European Court of Auditors No 6-2019](#) o politiki odprtih podatkov in ponovni uporabi dokumentov.

Če ni drugače navedeno (npr. v posameznih obvestilih o avtorskih pravicah), so vsebine Sodišča, ki so v lasti EU, pod licenco [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). To pomeni, da je ponovna uporaba dovoljena, če se ustrezno navede vir in označijo spremembe. Oseba, ki dokumente ponovno uporabi, ne sme potvoriti njihovega prvotnega pomena ali sporočila. Sodišče ni odgovorno za morebitne posledice ponovne uporabe.

Če so na gradivu prikazane določljive fizične osebe, npr. na fotografijah uslužbencev Sodišča, ali če gradivo vsebuje dela tretjih strani, je treba pridobiti dodatne pravice. Kadar je pridobljeno dovoljenje, se z njim razveljavi zgoraj omenjeno splošno dovoljenje, zato morajo biti v njem jasno navedene omejitve glede uporabe.

Za uporabo in prikazovanje vsebin, katerih lastnica ni EU, je morda treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov avtorskih pravic:

Slika v okviru 35: © Shutterstock/Maxuser

Programska oprema ali dokumenti, za katere veljajo pravice industrijske lastnine, kot so patenti, blagovne znamke, registrirani modeli, logotipi in imena, niso vključeni v politiko Sodišča glede ponovne uporabe in vam niso dani na voljo v okviru licence.

Na spletiščih institucij Evropske unije znotraj domene europa.eu so povezave do spletišč tretjih oseb. Ker Sodišče na ta spletišča ne more vplivati, vas poziva, da preberete njihove dokumente o politiki glede varstva osebnih podatkov in avtorskih pravic.

Uporaba logotipa Evropskega računskega sodišča

Logotip Sodišča se ne sme uporabiti brez njegove predhodne privolitve.